

Redakcijas padome

Juris Savickis	padomes priekšsēdētājs, SIA "ITERA Latvija" prezidents
Namejs Zeltiņš	padomes priekšsēdētāja vietnieks zinātniskajos jautājumos, <i>Dr.habil.sc.ing.</i> , profesors
Āris Žigurs	<i>Dr.sc.ing.</i> , AS "Latvenergo" valdes priekšsēdētājs
Kārlis Briņķis	<i>Dr.sc.ing.</i> , LEEA izpilddirektors
Egils Dzelzītis	<i>Dr.habil.sc.ing.</i> , profesors
Leonīds Ribickis	akadēmiķis, RTU rektors
Jānis Stradiņš	akadēmiķis
Ojārs Spārītis	akadēmiķis, Latvijas ZA prezidents
Ilmārs Stuklis	AS "Latvenergo" eksperts
Gatis Junghāns	<i>Dr.sc.ing.</i> , AS "Augstsprieguma tīkls" valdes loceklis
Tarmo Somere	Igaunijas ZA prezidents
Ludvigs M. Bednars	<i>Dr.sc.ing.</i> (ASV)
Jeržijs S. Mihna	prof., <i>Dr.habil.ing.</i> , <i>Dr.h.c.</i> LZA (Vācija)
Jurijs Tabunščikovs	akadēmiķis (Krievija)
Jurģis Vilems	akadēmiķis (Lietuva)

Redakcija

Redaktore: **Andžela Šuvajeva**
Zinātniskais redaktors: **Kārlis Briņķis**
Datorgrafīķe: **Klāra Grundšteine**

Redakcijas adrese:
Dzirčiema iela 121, Rīga, LV-1055
Mob. tālr. 29446806
E-mail: e.p@ml.lv
www.enerģijaunpasaule.lv

Izdevējs

SIA Enerģija un Pasaule
Reģistrācijas nr. 40003614953
Valdes priekšsēdētāja: **Edīte Kalniņa**

Par rakstos pausto faktu un datu pareizību atbild rakstu autori.
Autortiesības uz publicētajiem rakstiem pieder E&P redakcijai.
Pārpublicēšana tikai ar rakstisku E&P redakcijas piekrišanu.

Iznāk reizi divos mēnešos.

Iespiests SIA *IBC Print Baltic*

Saturs

Mūsu žurnāla divdesmitgadi gaidot	6
Pozitīvs pavērsiens zibensaizsardzības un pārspriegumaizsardzības jomā Latvijā	8
RTU Siltuma, gāzes un ūdens tehnoloģiju institūtam – 25	11
Par grāmatu "Būvniecība Latvijā"	12
Rīgas Latviešu biedrībai – 150	14
No Latvijas enerģētikas aktualitātēm līdz blokkēdēm	16
Baltijas elektroenerģijas tirgus pāries no 60 uz 15 minūšu intervāla aprēķinu periodu	20
Eiropa ir par siltumsūkņiem	24
Centralizētās siltumapgādes nozares perspektīvas Latvijā	31
<i>Power-to-X</i> tehnoloģijas perspektīvas	36
Jauns projekts Inčukalna pazemes gāzes krātuves darbības uzlabošanai	40
Iepazīstam jaunos dabasgāzes sadales sistēmas pakalpojumu tarifus	44
Kad satiekas jaunība un pieredze	50
No savējiem par kaimiņiem	54
Nākamgad Baltija būs izaugsmes līdere eirozonā, taču IKP tempi mazināsies	60
Nav miera arī miera ostā	62
Ne tikai balts vai melns	66
Matemātika, Bītlī un datortomogrāfija	70
Mūsu mantojums – pagātnes un nākotnes satikšanās	74
Vēsturiskās atmiņas likločos	76
Piecas vērtības	82

Sadarbībā ar:

Baltijas elektroenerģijas tirgus pāries no 60 uz 15 minūšu intervāla aprēķinu periodu

Eiropā notiek elektroenerģijas ģenerācijas pārmaiņas – palielinās vēja un saules elektrostaciju īpatsvars, samazinās konvencionālo ģeneratoru daudzums, pieaug starpsavienojumu skaits un tirgu integrācija. Šīm pārmaiņām nepieciešams pielāgot tirgus modeli. Viena no nepieciešamām izmaiņām ir pāreja no 60 minūšu uz 15 minūšu nebalansa aprēķinu periodu, kas ļaus palielināt tirgus dalībnieku lomu enerģosistēmas balansēšanā ar tirgus mehānismu palīdzību.

Eiropa ir par siltumsūkņiem

Eiropas elektroenerģētikas nozares asociācija *Eurelectric* savā vīzijā par enerģētikas dekarbonizāciju uzsver, ka šī procesa īstenošana būs atkarīga no tehnoloģiju brieduma, patērētāju uzvedības un normatīvo aktu prasībām. Šajā rakstā informēsim par jau sen atzītas tehnoloģijas – siltumsūkņu izmantošanas iespējām Latvijas tirgū un rosināsim analizēt, cik gatavi esam to ieviešanai. Ieskim arī elektrifikācijas perspektīvas Eiropā, iedzīvotāju ieguvumus no siltumsūkņu izmantošanas, kā arī pieredzi, kas gūta, ieviešot siltumsūkņus mūsu kaimiņvalstī Zviedrijā.

Iepazīstam jaunās dabasgāzes sadales sistēmas pakalpojumu tarifus

Sākot ar 2019. gada 1. janvāri, Latvijas dabasgāzes sadales sistēmas operators AS "Gasol" ievieš jaunus tarifus, kas turpmāk ietvers divas komponentes: fiksēto, kas būs noteikta atbilstoši klienta pieslēguma atļautajai slodzei neatkarīgi no dabasgāzes patēriņa apjoma, un mainīgo, kas tiks aprēķināta atbilstoši faktiskajam piegādātās dabasgāzes apjomam. Fiksētās daļas apjoms nemainīsies, pieslēguma slodzei paliekot noteiktā līmenī, bet mainīgā daļa būs atkarīga no klienta patērētās dabasgāzes apjoma.

Vēsturiskās atmiņas likločos

Vēsturiskie notikumi, kas saistās ar Latvijas neatkarības proklamēšanu, ir šķietami vispārzināmi, tomēr ne visi fakti un liecības ir pienācīgi apzināti. Vēstures doktora Ērika Jēkabsona grāmata "Neatkarības kara stāsti: 1918 – 1920" sniedz unikālu ieskatu Latvijas valsts tapšanas posma sarežģītajos likločos un paver skatu uz vēl neizpētīto un nesaprasīto. Profesors Ēriks Jēkabsons ir viens no vadošajiem speciālistiem 20. gadsimta pirmās puses militārpolitiskās vēstures jautājumos. Aicinājām viņu uz sarunu, lai gūtu dziļāku ieskatu tā laika idejās un norisēs.

20. lpp.

24. lpp.

44. lpp.

76. lpp.